

Բ. ԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ ՁԵՒԵՐ ԿԱՄ ԳԵՐԲԵԱՅ:

1. ԱՆԵՐԵՒՈՑԹ:

Միակերպ է տաճկերէնի աներեւոյթը - մէք կամ - մաք վերջով, զորօր. փե-մէք. քըր-մաք: Անօր հարեփեով արմատներ կ'առնուն - մէք, թանձր հարեփեովները - մաք. այսպէս. է-մէք. էլ-մէք. էօք-մէք. է-լէ-մէք. — մէ-մաք. ըսն-մաք. զլ-մաք. օլ-մաք. օլ-մաք-մաք:

Պարսկերէնի աներեւոյթները բնաւ զործածական չեն: Իսկ Արաբերէնի աներեւոյթները կրկին են. Ա. ՊԱՐՁ կամ ԱՐՄԱՍԱԿԱՆ և Բ. ԱԾԱՆՑԵԱԼ:

1. ՊԱՐՁ աներեւոյթները յաջորդ ձեւերն ունին: (Բոլորգրերն անհաստատ հարեփեները կը նշանակեն): 1. ֆալ, սպաննել. 2. ֆիտք, շարանալ. 3. լուլ, զբաղել. — 4. ֆալեղ, խնդրել. 5. արաբ, նուաղել. — 6. սէլամ, ողջունել. 7. ֆըլամ, ոտք կըլել. 8. սիւս, հարգընել. — 9. րուխուս, մտնել. 10. ֆաղուս, ընդունիլ. — 11. րա՛վա, դատաստան ընել. 12. լուրա, խորհիլ. — 13. հըրմա, մերժել. 14. խուրան, կորսնցընել. 15. լէ՛մա՛ն, փայլել, շողալ. — 16. րահմէլ, ողորմիլ. 17. շիֆալ, բարձր ըլլալ. 18. րուրէլ, օգնել. — 19. րահմէլ, մեծ ըլլալ. — 20. սա՛րաբէլ, երջանիկ ըլլալ. 21. րիւրաբէլ, իմաստուն ըլլալ. 22. սուհալէլ, զիւր ըլլալ. — 23. մէհմալէլ, ողորմիլ. 24. հահմաբէլ, գոգել. վերջին երկուքը՝ մասորը մէք կը կոչուին. իսկ նախընթացները՝ մասորը զա՛րը մէք:

2. ԱԾԱՆՑԵԱԼներէն ինը միայն իրբեւ աւելի զործածական՝ յառաջ կը բերուին և պէսպէս ձեւով, և իւրքանչիւր ձեւն ուրոյն կազմութեան օրինօք և նշանակութեամբ:

Ա ԻՖ'Ա. կը կազմուի արմատին սկիզբը փե-րաւոր հէ՛մէ մը (= է կամ ը) և վերջին գրէն յառաջ ելէ՛ք մը (= ա) աւելցընելով, զորօր. փե՛մ, լսել. է-մա՛. լսեցընել: — Ա ձեւով ենթակայական բայ մը, թերի կամ կատարեալ առարկականի կը դառնայ, զորօր. (փե-լե-ա, նստիլ.) էլէ-ա, նստեցընել. (ֆէհմ, իմանալ.) էֆհմ, իմացընել. (լու-ֆու-ա, գիպիլ.) էֆա՛, պատահել տալ. — (սե՛մ, լսել.) է-մա՛, լսեցընել:

Ա ձեւով ենթակայական բայեր ալ կազմուած կան և յաճախ բնութեան երեւոյթ մը կը նշանակեն, զորօր. էֆ-մէլ, բնակիլ. էֆ-մա՛, հնարուոր ըլլալ. - էֆ-ա, իրկուս ըլլալ:

Բ ԹԻՖ'ԻԼ ձեւով է. կազմութեան օրէնքն է արմատին սկիզբը ֆէ (= ֆ կամ ֆէ) և յետին գրէն յառաջ էէ մը (= է) աւելցընելով, զորօր. (փե՛մալ, լրուսն.) ֆէ+ֆէլ, կատարել. (հարեփել, շարժիլ.) ֆահրէփ, շարժիլ: — Բ ձեւով գարձեալ ենթակայական բայ մը առարկականի, առարկական մը անցողականի կը դառնայ՝ զործողութեան սաստկութեան, կրկնութեան, յաճախութեան, երկարութեան և այլն իմաստներով. (և ստով Բ ձեւն Աէն կը տարբերի, զորօր. (ֆէր-հ, ուրախ ըլլալ.) ֆէֆրէհ, ուրախացընել. (զա՛ք, տկար ըլլալ.) ֆա՛ղէք, տկարացընել — (փե՛ղ, գրել.) ֆէփէղ, գրել տալ. — ֆա՛ղէղ, հալածել. ֆէրէհ, անդամ անդամ յօշել. ֆէլէք, զրգռել. ֆէլէք, հօտանել:

Երկրորդին ուրիշ մէկ ձեւն է ԹԻՖ'ԻԼԻ(Թ). որ կը ձեւանայ փխկ. էէ զբոյն արմատին ծայրը ֆէ իգականակերտ գիրն աւելցընելով, զորօր. ֆէ+ֆէլ(է). ֆէ-ֆէլ(է), օրբել: Այս ձեւը՝ է-լ, էէ, հէ-լէ զրով վերջաւորող արմատներու յատուկ է:

Շատ հեղ՝ համարձէլ իմաստով ալ է, զորօր. ֆ-հէլ, լաւ համարիլ. ֆէ+ղէլ, աւա հանել. ֆա-րէք, ճամբուել, ստուգել: